

معاونت محترم درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی.....

با سلام و احترام

پیرو ابلاغ آیین نامه تاسیس و اداره آزمایشگاههای پزشکی مورخ ۱۳۹۳/۵/۲۳ با توجه به تاکید این آیین نامه بر ایجاد نظام ارجاع بین آزمایشگاهی نمونه های بالینی مطابق قانون و ضوابط و منطبق با استانداردها و دستورالعملهای آزمایشگاه مرجع سلامت، بویژه "دستورالعمل ارجاع نمونه" ابلاغ شده تحت شماره ۱۰/۱۶۲۱۳/س مورخ ۱۳۸۸/۳/۲۴ موارد زیر به استحضار میرسد:

- ۱- در این آیین نامه تلاش شده است با تقویت نظام ارجاع بین آزمایشگاهی نمونه های بالینی، که خود یکی از کارآمد ترین تجربیات نظام سلامت در ایران و سایر کشورها و لازمه سطح بندی خدمات آزمایشگاهی است، تسهیل شود. استقرار این نظام منجر به بهره برداری حداکثری از ظرفیتهای نظام آزمایشگاهی کشور شده و از مزایای آن بهبود کیفیت خدمات، بهره وری بالاتر، ایجاد دسترسی بیشتر، کاهش هزینه ها و ایجاد زمینه همکاری بین بخشی است. ضمن تاکید بر این حقیقت که نظام ارجاع منحصر به بخش دولتی یا غیر دولتی نشده و مزایای آن به موارد فوق الذکر محدود نمی گردد، باید ادعان نمود که این نظام بهترین روش برای جلب مشارکت و تعامل بین بخش دولتی و خصوصی جهت رفع نیازها و مشکلات تشخیصی بیماران مراجعه کننده به بخش دولتی است.
- ۲- به اعتقاد آزمایشگاه مرجع سلامت، بدون تردید، استقرار نظام ارجاع بین آزمایشگاهی نمونه های بالینی در ارتباط با نمونه های سیتولوژی و بافت نه تنها نیازمند استانداردها و راهنماهای مدیریتی و فنی بلکه محتاج نظارت مستمر دستگاههای نظارتی است. که در اولویت تدوین قرار گرفته است. بر همین مبنی فرآیندهای "قبل از انجام آزمایش"، "انجام آزمایش" و "پس از انجام آزمایش" به صورت کامل در دستورکار قرار گرفته است و قطعاً در آینده نزدیک پیشنویس این استانداردها تهیه و به رای و نظر افراد حقوقی و حقیقی صاحب صلاحیت و انجمن محترم آسیب شناسی خواهد رسید، و سپس در جلسات مرتبط و با حضور کارشناسان ادارات ستادی مرتبط و انجمنهای علمی (نظیر معاونتهای درمان، بهداشت و انجمن سرطان)، نمایندگان نظام پزشکی و سایر دستگاههای مرتبط، نهایی و ابلاغ خواهد شد. تدوین استاندارد مراحل "قبل از انجام آزمایش" و "پس از انجام آزمایش"، که لازمه استقرار نظام ارجاع میباشد، در اولویت تدوین و ابلاغ قرار دارد.

۳- در گذشته و حال بعضی از آزمایشگاههای دارای مسئول فنی آسیب شناسی با یا بدون عقد قرارداد اقدام به پذیرش نمونه آسیب شناسی (عمدتاً سیتولوژی و بندرت بافت) از طریق آزمایشگاه فاقد آسیب شناس مینموده اند که لازم است از این پس تا زمان تدوین و ابلاغ استانداردهای فوق الذکر، منحصراً آزمایشگاه هایی مجاز به پذیرش نمونه های آسیب شناسی خواهند بود که:

- دارای مسئول فنی آسیب شناس می باشند
- ویا در صورتی که، بر مبنای قرارداد فی ما بین، پذیرش نمونه از طریق یک آزمایشگاه که مسئول فنی آسیب شناس ندارد انجام میشود، کلیه مراحل "قبل از انجام آزمایش"، و "پس از انجام آزمایش" مربوط به نمونه های آسیب شناسی تحت نظارت کامل مسئول فنی آسیب شناس در آزمایشگاه مورد ارجاع (انجام دهنده و گزارش کننده) و بر اساس دستورالعمل هایی مدون و مکتوب که به تایید وی رسیده باشد انجام پذیرد.
- کلیه اطلاعات مربوط به نمونه و بیمار شامل اطلاعات بالینی که برای تشخیص مورد نیاز باشد بایستی مطابق با دستورالعمل یاد شده کسب و در اختیار آزمایشگاه مورد ارجاع قرار گیرد. بدیهی است این اطلاعات شامل اطلاعات تماس پزشک معالج و موسسه درمانی در خواست کننده نیز می باشد به گونه ای که دسترسی فرد آسیب شناس به بیمار و پزشک وی به سادگی و بدون مانع فراهم گردد.
- آزمایشگاه پذیرش کننده مجاز به پذیرش و ارجاع نمونه هایی که در دستورالعمل های فوق الذکر ارجاع آنها ممنوع اعلام شده است نمی باشد.
- لازم است پرسنل پذیرش و نمونه گیری آموزشهای لازم را بطور مستقیم از آزمایشگاه ارجاع و یا از یک مرجع معتبر دریافت نموده و تایید صلاحیت نیز شده باشد. گواهی گذراندن دوره و تایید صلاحیت باید مورد تایید آزمایشگاه مورد ارجاع قرار گرفته، در پرونده پرسنلی آنها درج و در دسترس ممیزین دانشگاه نیز قرار گیرد.
- آزمایشگاه پذیرش کننده موظف است دسترسی لازم به بافت، بلوک، سایر نمونه های بالینی و کلیه سوابق از جمله نتایج آزمایشهای قبلی بیماران را در هر صورت برای فرد آسیب شناس در آزمایشگاه مورد ارجاع آماده نماید.
- باتوجه به مطالب پیش گفت کلیه مراحل مربوط به نمونه های آسیب شناسی، از پذیرش تا جوابدهی، باید به صورت مستقیم یا غیر مستقیم تحت مسئولیت و نظارت آسیب شناس واجد پروانه مسئول فنی باشد.

۴- آزمایشگاههای واجد مسئول فنی آسیب شناس که اقدام به پذیرش نمونه های آسیب شناسی میکنند اما نمونه را برای انجام به آزمایشگاه آسیب شناسی دیگری ارجاع میدهند از قاعده فوق مستثنی نیستند.

۵- کلیه آزمایشگاهها از جمله آزمایشگاه های که فاقد مسئول فنی آسیب شناس، هنگام جوابدهی لازم است اصل جواب آزمایشگاه ارجاع را (بدون حذف و اضافه و مخدوش کردن) به بیمار تحویل نمایند.

۶- هر آزمایشگاه اعم از پذیرش کننده و یا انجام دهنده موظف است کلیه جوابهای نمونه های آسیب شناسی خود را مطابق دستورالعمل کشوری در اختیار معاونت محترم بهداشت دانشگاه قرار دهند.

۷- اگر چنانچه در شهری، آزمایشگاه آسیب شناسی واجد صلاحیت که می تواند به عنوان آزمایشگاه ارجاع قرار گیرد وجود داشته باشد لازم است آزمایشگاه های فاقد مسئول فنی آسیب شناس نمونه های پذیرش شده را جهت بررسی منحصر در همان شهر و از طریق قرارداد با وی انجام دهند. اداره امور آزمایشگاههای دانشگاه موظف به نظارت بر رعایت این مورد میباشد.

۸- پذیرش تست هایی که نیاز به هماهنگی قبلی و امکانات ویژه داشته و اورژانس تلقی می شود (همانند فروزن سکشن) از این دستورالعمل مستثنی بوده و فقط باید توسط آزمایشگاه های انجام دهنده صورت پذیرد.

۹- در هر صورت نباید پرداختی مراجعین در آزمایشگاه پذیرش کننده بیش از انجام دهنده باشد سقف دریافتی از بیماران کماکان تعرفه های ابلاغی از طرف وزارت بهداشت می باشد

۱۰- ادارات امور آزمایشگاهها ملزم به بررسی قراردادهای فی ما بین آزمایشگاههای ارجاع کننده و ارجاع دهنده و انطباق مفاد آن با الزامات فوق و وجود دستور العمل های لازم بوده و برصحت انجام فرایند ها دقت لازم را انجام دهند و باید با موارد تخلف به نحو مقتضی برخورد شود.

۱۱- بدیهی است پس از ابلاغ استانداردها و دستورالعمل های جایگزین ، ضوابط آتی حاکم خواهد بود.

ضمن قدردانی از پشتیبانی همیشگی آن معاونت محترم نقاضا میشود دستور مقتضی نسبت به ابلاغ موضوع به اداره امور آزمایشگاه ها و اطلاع رسانی کامل به کلیه آزمایشگاههای حوزه آن دانشگاه اعم از دولتی و غیر دولتی صادر گردد ضمنا جهت تاکید بر نحوه درست ارجاع نمونه های بالینی دستورالعمل یاد شده مجدد به پیوست تقدیم می گردد.

دکتر سعید مهدوی
مدیر کل آزمایشگاه مرجع سلامت